

Globaal Programma van Eisen voor een toekomstbestendige transitie naar het GEMMA Gegevenslandschap

PI-event 22 januari 2020

Bas Baumann

Doel

Een set gezamenlijke eisen en wensen formuleren waarmee informatiemanagers en architecten van gemeenten kunnen toewerken naar een architectuur conform het

GEMMA Gegevenslandschap ...

... en daarmee voor de markt herkenbare vragen kunnen formuleren.

Uitgangspunten

Gegevens kunnen ontsluiten via standaard informatiemodellen

Toegang tot en beheer van de gegevens via services en API-afspraken

Landelijke toegang tot elkaars software-services

Een flexibele en moderne manier om maatschappelijke vraagstukken op te pakken

Scheiden van processen en gegevens

Het gebruiken van gegevens 'uit de bron'

- Component gebaseerd
- Open
- Vertrouwd

- Eenmalige vastlegging
- Regie op gegevens
- Standaard

Uitgangspunten

Gegevens kunnen ontsluiten via standaard informatiemodellen

Toegang tot van de gegevens services afspelen

Landelijke toegang tot elkaars software services

Dienstenafnemer

Interactie

Kanalen en toegang

 Procesondersteuning

 Regie op gegevens

 Aanvragen en meldingen

 Eindgebruiker authenticatie

Procesinrichting

Gemeentelijke medewerkers en burgers en bedrijven

 Procesinrichting en uitvoering

 Bedrijfsregels

 Data analyse ondersteuning

Dienstentoeegang

 Functie autorisatie

 Doel en grondslag

 Audit logging

Integratie-functionaliteiten

Interoperabiliteit

 Netwerk

 Netwerk beveiliging

 Verbinden

 Dienstencatalogus

Dienstaanbieder

Diensten

Authenticatie en autorisatie

 Organisatie authenticatie

 Diensten autorisatie

Diensten

 Diensten

 Terugmelden

 Abonneren en notificeren

 Audit logging

Gegevensintegratie

 Transformatie

 Integratie

 Pseudonimisering en anonimisering

Gegevensbronnen

Gemeente en keten- en netwerkpartijen

 Bijhouding gegevens

 Historie en metadatering

 Protocollering

... van processen
... gegevens

Het gebruiken van
gegevens 'uit de bron'

... ment
... erd

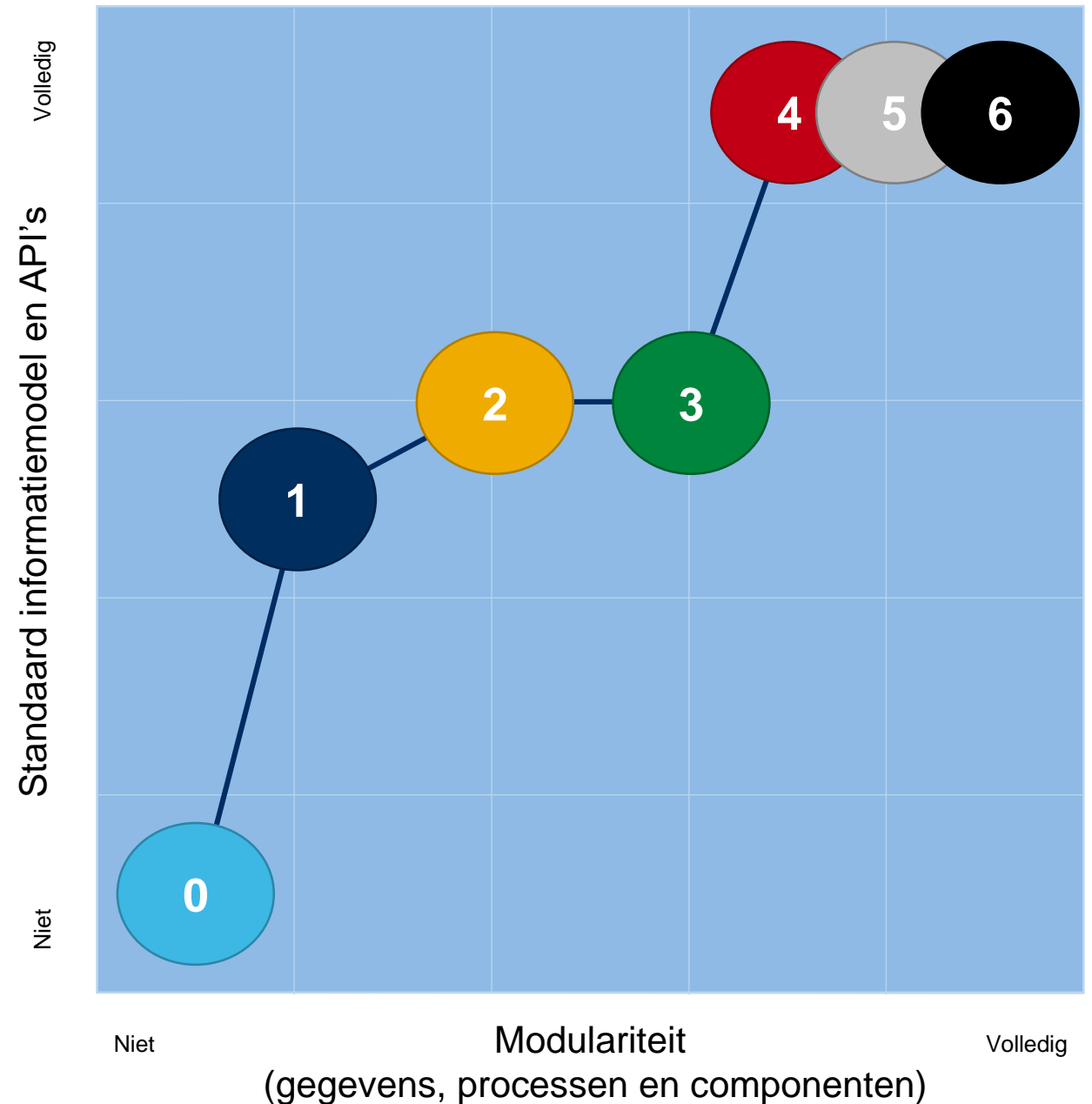
... wd

... ge
... ing
... gegevens
... rd

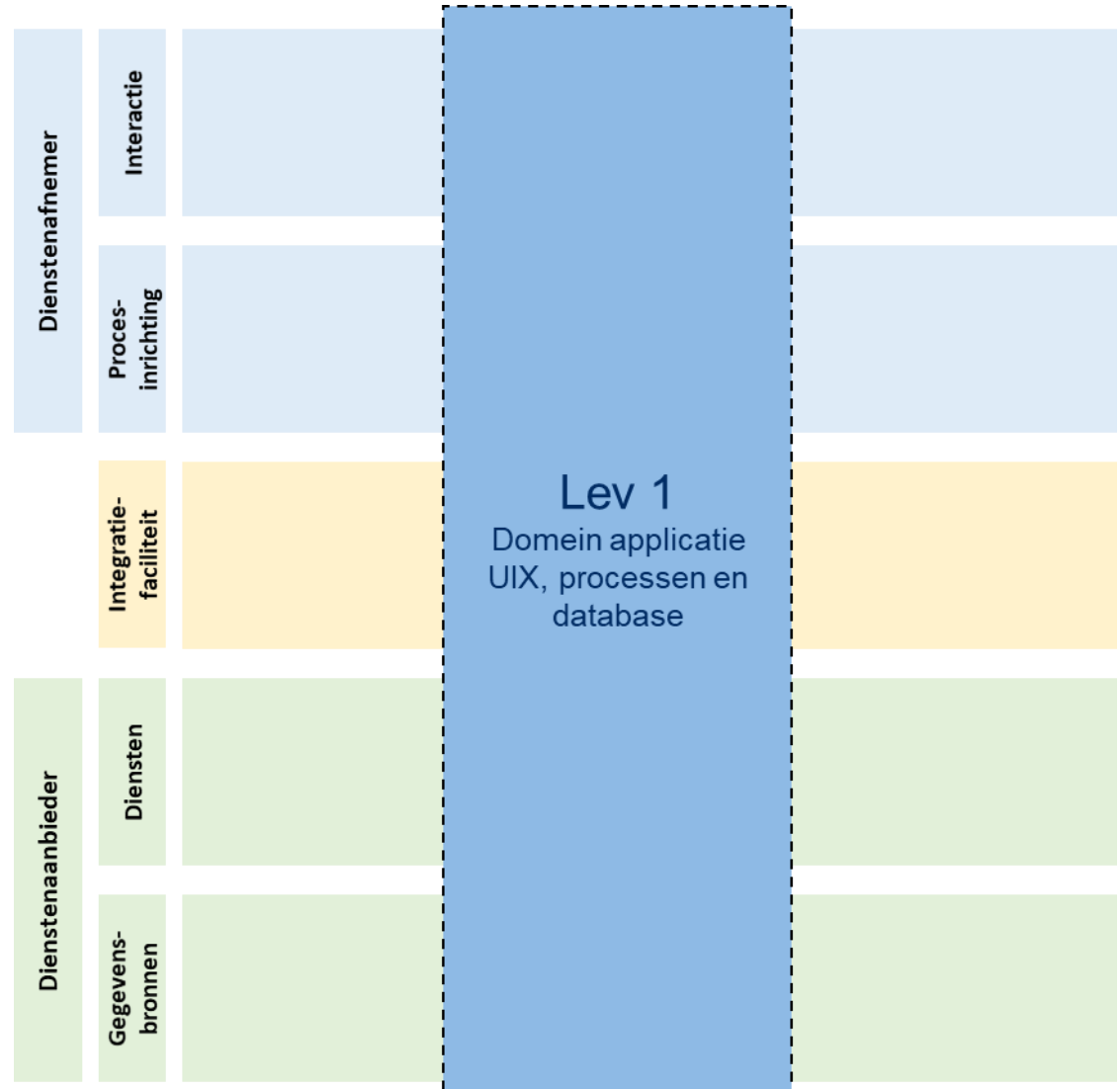
Adoptiecurve (CONCEPT)

- Niveau 0: uitgangspunt = op zichzelf staand geheel van functionaliteit en gegevens
- Niveau 1: gegevens middels API's beschikbaar voor derden
- Niveau 2: gegevens d.m.v. API's te muteren
- Niveau 3: ontkoppeling proces en gegevens
- Niveau 4: standaard informatiemodellen
- Niveau 5: ontkoppeling interactie en procesinrichting lagen
- Niveau 6: toepassing volledig conform GEMMA Gegevenslandschap

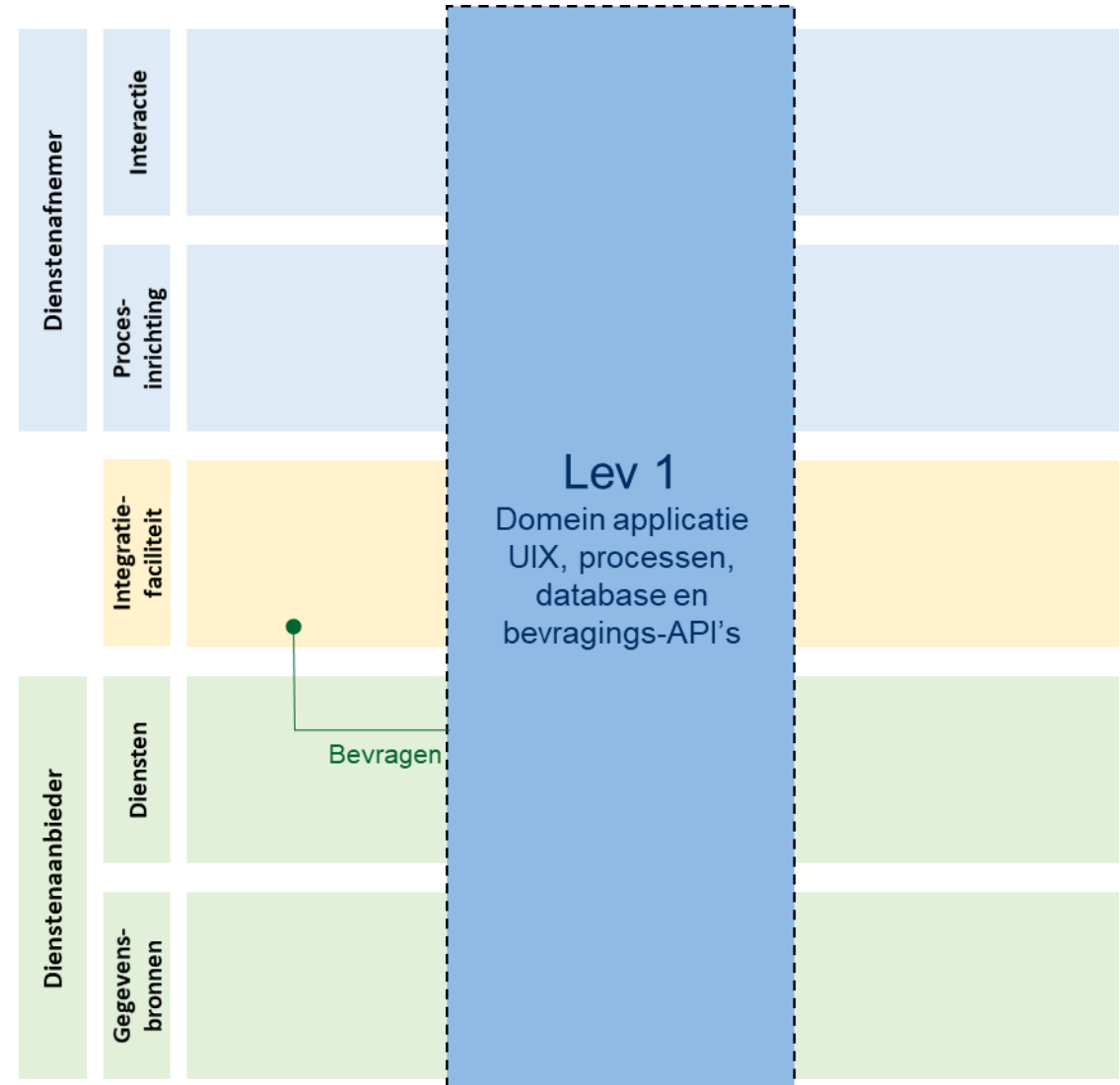
Niveau 0 (CONCEPT)

- **Op zichzelf staand geheel van functionaliteit en gegevens**
- Als één geheel geïnstalleerd
- Import/Export van gegevens applicatie specifiek

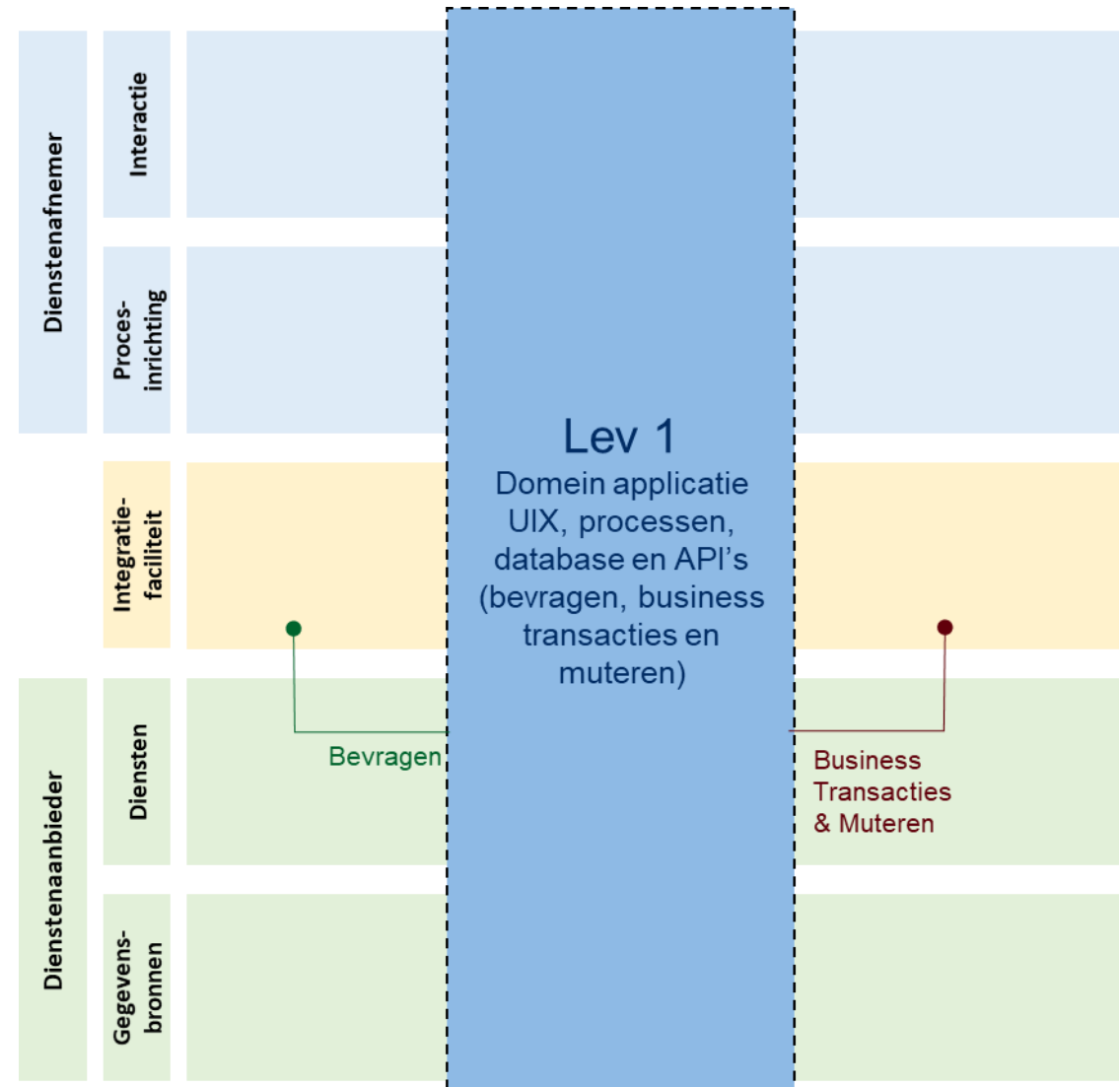
Niveau 1 (CONCEPT)

- **Gegevens middels API's beschikbaar voor derden**
- API's zijn gepubliceerd en algemeen vindbaar
- Nederlandse API standaard
- Beveiligde verbinding
- Toegang wordt beheerd
- Iedere aanroep wordt gelogd

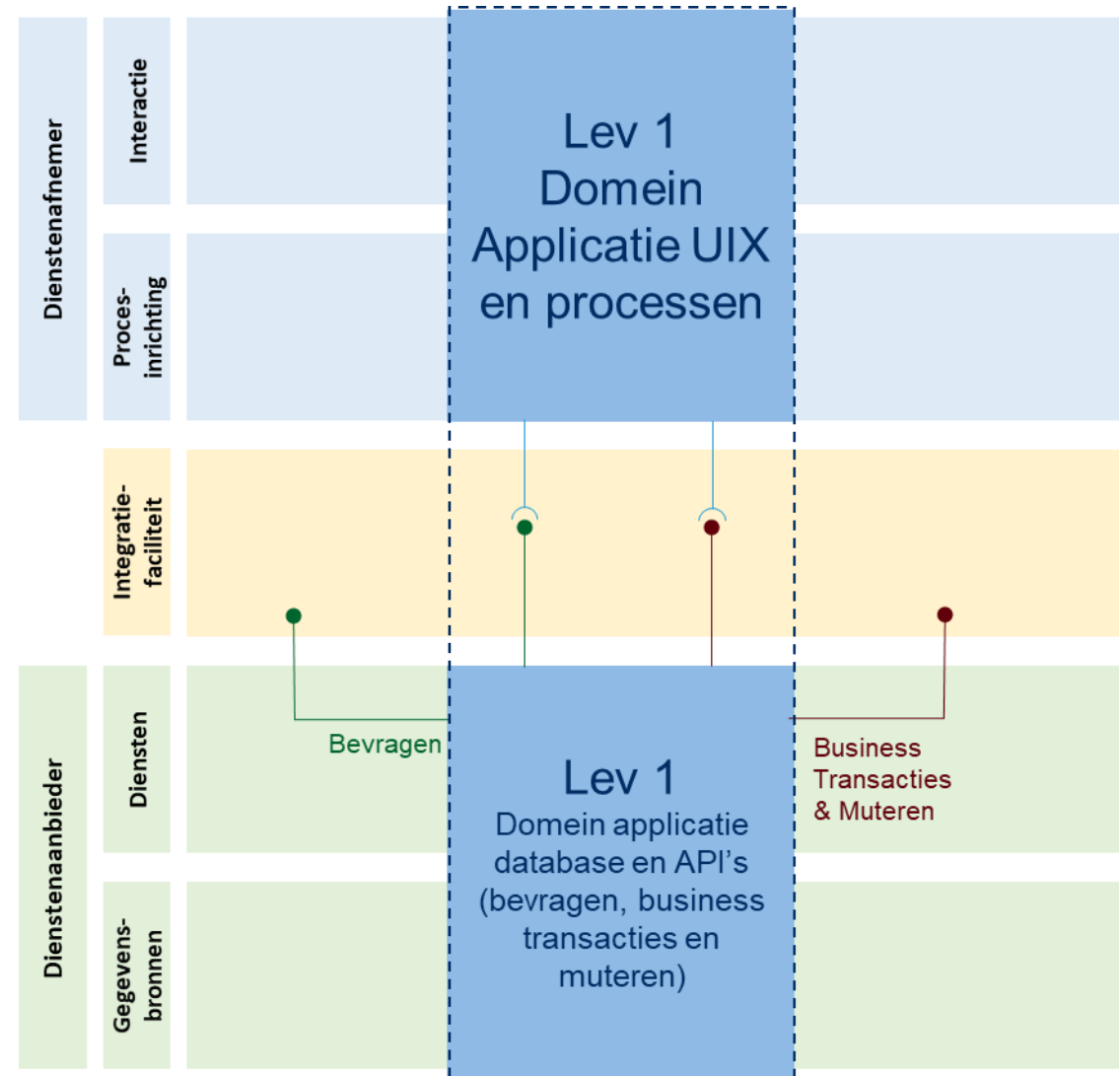
Niveau 2 (CONCEPT)

- Ook mogelijk gegevens d.m.v. API's te muteren
- De API's waarborgen de consistentie in de database(s)
- Protocollering, metadatering en het bijhouden van historie wordt verzorgd

Niveau 3 (CONCEPT)

- **Ontkoppeling proces en gegevens**
- Intern gebruik maken van de gepubliceerde API's
- Autorisatie en audit logging over alle lagen ingericht

Laag	Onderdeel	Specificatie	1	2	3	4	5	6
(CONCEPT)	Diensten	Diensten (API's) worden in de vorm van REST/JSON aangeboden	Wens	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis
		Er wordt onderscheidt gemaakt tussen "Systeemdiensten", "Procesdiensten" en "Gemaks-/ervaringsdiensten"	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis
		Systeemdiensten werken op het niveau van de databron en zijn gericht op het ontsluiten (lezen) en bijwerken (aanmaken, wijzigen en verwijderen) van gegevens uit/in de gegevensverzameling die wordt bijgehouden	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis
		Procesdiensten orkestreren één of meerdere systeemdiensten door deze aan te roepen en de resultaten gebundeld terug te geven aan de afnemer	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis
		Gemaks- of ervaringsdiensten beantwoorden één specifieke gebruikersvraag	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis
		Gemaks- of ervaringsdiensten verstrekken gegevens proportioneel en subsidiair (vb in plaats van de geboortedatum de indicatie "Ouder dan 18 J/N")	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis	Eis
		De aanbieder van diensten maakt aantoonbaar enkel gebruik van diezelfde diensten in zijn eigen toepassingen	Wens	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis
		Gegevens worden bij de bron opgevraagd op het moment dat ze nodig zijn	Wens	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis
		Gegevens worden slechts één keer (in een applicatie) opgeslagen	-	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis
		Gegevens worden niet over meerdere databases gesynchroniseerd	-	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis
		Externe-brongegevens worden alleen bij de applicatie opgeslagen als dit voor de verantwoording noodzakelijk is (vb omdat er geen bronsysteem voor bestaat, het bronsysteem geen tijdreis faciliteit heeft, etc.)	-	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis
		Een Procesdienst wordt als één geheel uitgevoerd en voldoet aan de ACID-eigenschap (Atomair, Consistent, Isoleerbaar,	-	Wens	Wens	Eis	Eis	Eis

Discussie/gesprek/reflectie

met een Lagerhuisdebat

De adoptiecurve helpt mij bij het
vaststellen van mijn
(evoluerende)
Gegevenslandschap ambitie

De ambitieniveaus zijn goed
gekozen

Hiermee kunnen wij als
gemeenten collectieve vragen
formuleren voor de markt

Standaardisatie van de vraag aan
de markt is cruciaal om de visie
van Common Ground te
realiseren

Ik ga gebruik maken van dit
hulpmiddel

